

Sygn. akt VIII U 157/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyrka
Protokolant:	Dominika Smyrak

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2018 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 11 grudnia 2017r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż J. K. nie jest zobowiązana do zwrotu pobranej renty przysługującej U. M. (1) za miesiąc październik 2017r.;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz J. K. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 157/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 grudnia 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie art.138 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zobowiązał J. K. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od dnia 1 października 2017r. do dnia 31 października 2017r. w kwocie 2.320,97 zł z tytułu renty rodzinnej przysługującej U. M. (1) w związku z jej zgonem w dniu (...)

W odwołaniu od decyzji sprecyzowanym w piśmie procesowym z dnia 6 marca 2018r. odwołująca J. K. domagała się jej zmiany w ten sposób, że nie będzie zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za wskazany powyżej okres oraz wniosła o zasądzenie na jej rzecz od organu rentowego kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołująca podniosła, że nie pobrała nienależnego świadczenia i była uprawniona do jego odbioru za miesiąc, w którym nastąpił zgon jej podopiecznej.

Na poparcie swojego stanowiska odwołująca powołała się na wyrok Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 14 maja 2015r. sygn. III AUa 1390/14.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

U. M. (1) urodzona w dniu (...) pobierała rentę rodzinną po zmarłym ojcu E., która przysługiwała na stałe oraz rentę socjalną. Do świadczenia przysługiwał także dodatek pielęgnacyjny, dodatek dla sieroty zupełnej, deputat węglowy. Termin wypłaty świadczenia był ustalony na 15 - ty dzień każdego miesiąca. Do renty rodzinnej uprawniona była również S. M., która także pobierała własną rentę socjalną.

U. M. (1) była osobą niepełnosprawną. Orzeczeniem Obwodowej Komisji Lekarskiej do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia Nr 1 w G. z dnia 3 sierpnia 1987r. została zaliczona do pierwszej grupy inwalidzkiej od urodzenia.

Opiekunem prawnym dla całkowicie ubezwłasnowolnionej U. M. (1) została ustanowiona jej siostra - odwołująca J. K..

Odwołująca była uprawniona do odbioru świadczenia należnego swojej podopiecznej.

U. M. (1) zmarła w dniu(...) Odpis skrócony aktu zgonu został przedłożony w organie rentowym w dniu (...)

Świadczenie za październik 2017r. w kwocie 2.320,97 zł zostało odebrane przez odwołującą J. K. w dniu 16 października 2017r. (poniedziałek) za pośrednictwem Urzędu Pocztowego w G..

Z zeznań odwołującej J. K. wynika, że U. M. (2) mieszkała z nią w domu. Pobierane przez zmarłą świadczenie było wystarczające na jej utrzymanie.

/ Dowód z: akt organu rentowego, zeznań odwołującej J. K. – okoliczności bezsporne /

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. K. zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy odwołująca pobrała nienależne świadczenie za październik 2017r. w kwocie 2.320,97 zł i czy jest zobowiązana do jego zwrotu.

Bezsporne przy tym było, że odwołująca była opiekunem prawnym całkowicie ubezwłasnowolnionej U. M. (1), która pobierała rentę rodzinną wraz z rentą socjalną wypłacaną 15 - go każdego miesiąca. Za miesiąc październik, w którym nastąpił zgon U. M. (1), odwołująca pobrała świadczenie za pośrednictwem Poczty Polskiej w dniu 16 października 2017r., a więc już po śmierci podopiecznej.

Zgodnie z art.130 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2017r., poz.1383 ze zm.) zwanej dalej ustawą emerytalną, świadczenia wypłaca się za miesiące kalendarzowe w dniu ustalonym w decyzji organu rentowego jako termin płatności świadczeń, osobom

uprawnionym, za pośrednictwem osób prawnych prowadzących działalność w zakresie doręczania świadczeń, albo na wniosek tej osoby na jej rachunek w banku lub w spółdzielczej kasie oszczędnościowo – kredytowej.

W myśl art.101 pkt 2 ustawy emerytalnej, prawo do świadczenia ustaje ze śmiercią osoby uprawnionej.

Zgodnie jednak z art.136a ust.2 tejże ustawy, wstrzymanie wypłaty emerytury lub renty następuje dopiero od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym zmarł emeryt lub rencista.

Zestawienie tych przepisów uzasadnia przyjęcie, że świadczenie za miesiąc, w którym nastąpiła śmierć świadczeniobiorcy, jest świadczeniem należnym, a jego przelew na rachunek w banku, bądź też wypłata osobie uprawnionej do jego odbioru za życia świadczeniobiorcy, nawet po jego śmierci, stanowi prawidłową wypłatę.

Takie świadczenie nie jest świadczeniem nienależnym, w tym w rozumieniu art.138 ust.3 ustawy emerytalnej (zgodnie z tym przepisem, za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust.1 uważa się również świadczenia wypłacone z przyczyn niezależnych od organu rentowego osobie innej niż wskazana w decyzji organu rentowego), gdyż przepis ten w ogóle nie ma w takiej sytuacji zastosowania. Organ rentowy może bowiem dochodzić zwrotu nienależnie pobranego świadczenia od „ innej osoby ” tylko wtedy, kiedy było nienależnie wypłacone (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 grudnia 2014r. sygn. III AUa 92/14 wydany na tle analogicznego stanu faktycznego, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14 maja 2015r., III AUa 1390/14, wyrok Sąd Apelacyjny w Szczecinie z dnia 2 lutego 2017r. III AUa 11/16).

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznania niniejszej sprawy Sąd stwierdził, że pobrane przez odwołującą J. K. świadczenie za październik 2017r., którego termin płatności przypadał na 15 – ty dzień każdego miesiąca, było świadczeniem przysługującym zmarłej U. M. (1), której zgon miał miejsce w tym właśnie miesiącu, a to w dniu (...) Odwołująca zaś jako opiekun prawny całkowicie ubezwłasnowolnionej uprawniona była do jego pobrania. Bez znaczenia jest okoliczność, że do wypłaty świadczenia doszło po śmierci świadczeniobiorcy, kiedy z mocy prawa ustała opieka odwołującej nad U. M. (1), bowiem świadczenie, do którego uprawniona była U. M. (1) byłoby świadczeniem nienależnym dopiero od miesiąca listopada 2017r.

Zatem żądanie organu rentowego zwrotu wypłaconej należności za powyższy okres jest nieuzasadnione.

W konsekwencji powyższego Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż stwierdził, że odwołująca J. K. nie jest zobowiązana do zwrotu pobranej renty przysługującej U. M. (1) za miesiąc październik 2017r.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. w związku z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz.1800 ze zm.).

(-) SSO Grzegorz Tyrka